

vergadering **C7**
zittingsjaar 2023-2024

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 3 oktober 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een Vlaams-Nederlandse justitietop – 3374 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over minderjarige Nederlanders die worden ingezet bij criminele feiten in Vlaanderen – 3375 (2022-2023)	5
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de elektronische enkelbanden – 3376 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanbesteding en inzet van enkelbanden – 3410 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Jeroen Tiebout aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de gunning van enkelbanden – 3503 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de sabotage van enkelbanden – 34 (2023-2024)	8
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanpak van seksueel kindermisbruik – 3439 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over extra middelen voor forensische zorg – 3445 (2022-2023)	15
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het proefproject 'Handle with Care' rond intrafamiliaal geweld – 3443 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het proefproject 'Handle with Care' rond intrafamiliaal geweld – 16 (2023-2024)	20
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag – 3573 (2022-2023)	23
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de piek in het aantal oproepen bij de hulplijn 1712 en de samenwerking van de hulplijn met de Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik en geweld uit het verleden – 10 (2023-2024)	27

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de geplande verstrenging van het Vlaamse jeugddelinquentierecht – 29 (2023-2024)

29

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een Vlaams-Nederlandse justitietop – 3374 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over minderjarige Nederlanders die worden ingezet bij criminele feiten in Vlaanderen – 3375 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Voorzitter, collega's, minister, ik heb tijdens het reces een vraag ingediend omdat u toen in de media aankondigde dat u een Vlaams-Nederlandse justitietop zou houden over jeugdcriminaliteit en het uitleveren van jonge delinquenten.

De bedoeling is om tot een gezamenlijke aanpak van jongeren te komen die de grens oversteken om hier strafbare feiten te plegen. Op die manier kunnen Nederlanders die in Vlaamse gemeenschapsinstellingen terecht komen, worden overgeleverd aan Nederland om plaatsen 'uit te sparen'. Ook langs Nederlandse zijde is er vraag tot samenwerking in concrete dossiers en rond trajecten voor jongeren.

Op zich is dat een goede zaak, maar ik heb toch een aantal vragen.

Minister, u bent Vlaams minister van Justitie, wat het ook inhoudt of voorstelt. Maar volgens professor jeugdrecht Johan Put van de KU Leuven is dat federale materie. De inhoud van het jeugdsanctierecht is de bevoegdheid van de gemeenschappen, maar de procedures voor jeugddelinquenten zijn federale materie.

Bent u het eens met zijn analyse? Indien ja, zult u dan ook uw plannen doorzetten?

Gezien de eerste vraag en de beweringen van de professor, is er hierover al overleg geweest met uw federale collega, Vincent Van Quickenborne?

Blijkbaar is het ook niet zo eenvoudig om minderjarigen over te leveren. Gebeurt dat in de praktijk vaak? Over hoeveel gevallen gaat het? Wordt hierbij altijd wettelijk gehandeld of gaat het in een aantal gevallen over pragmatisme, wat ook de dagen na uw aankondiging door een aantal zogeheten specialisten in de media werd beweerd?

In welke mate is er sprake van plaatstekort in de Vlaamse jeugdinstanties, omdat het de bedoeling is om 'plaatsen' uit te sparen? In hoeverre kan dit voorstel bijdragen tot een oplossing?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, collega's, minister, de voorbije periode is de drugscriminaliteit in Antwerpen ook voor de gewone burger steeds tastbaarder geworden. Ik verwijs naar de granaataanslagen op verschillende woningen. Uit cijfers van politie en justitie blijkt dat de daders steeds vaker ook minderjarigen zijn die in Nederland worden geronseld. Voor een kleine vergoeding worden ze er door andere leden van netwerken rond drugshandel toe aangezet om in Antwerpen drugs uit containers te halen, explosieven te plaatsen of te gooien of

andere criminele feiten te plegen. Het zou voornamelijk gaan over jongeren aan de rand van de maatschappij uit Rotterdam, Den Haag en Amsterdam.

De minderjarige delinquenten die opgepakt worden, komen in sommige gevallen terecht in gesloten instellingen in Vlaanderen. In 2022 zou het over 41 minderjarige Nederlanders zijn gegaan, waarvan enkelen zelfs langer dan drie maanden hun vrijheid werd benomen. Dat zorgt uiteraard voor extra druk op onze gesloten instellingen, en we weten dat die al onder druk staan. In de pers kondigde u aan om hierover in gesprek te gaan met uw Nederlandse collega.

Minister, hoe reageert u op het toenemend aantal minderjarigen uit Nederland die in Vlaanderen criminele feiten plegen en zodoende ook terechtkomen in de Vlaamse gesloten instellingen?

Kunt u bevestigen dat in 2022 41 minderjarige Nederlanders werden opgenomen in gemeenschapsinstellingen in Vlaanderen? Hebt u al cijfers voor de eerste helft van dit jaar?

Hebt u hierover reeds overleg gehad met uw Nederlandse collega? Wat waren de conclusies? Welke acties worden daaraan gekoppeld? Op welke manier kan ervoor worden gezorgd dat de druk op onze Vlaamse jeugdinstanties niet nog groter wordt door het opnemen van jongeren uit een buurland?

Volgens u is er ook een toename van andere vormen van criminaliteit die vanuit Nederland naar Vlaanderen overwaaien. Het drillrapfenomeen is daar een voorbeeld van. Hebt u hierover al overleg gehad met uw Nederlandse collega's en met het federale niveau om te komen tot een gecoördineerde aanpak?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhul Demir: De aanpak van jeugddelinquentie werd met de zesde staatshervorming bijna volledig overgeheveld naar de gemeenschappen, maar voor sommige aspecten blijft inderdaad de federale overheid nog bevoegd, zoals voor de regeling van de rechtspleging. Ik heb daar echter al over gesproken met zowel het Antwerpse parket als mijn federale collega van Justitie, die betrokken zal worden in die justitietop – want ook zij maken dezelfde vaststellingen.

Wat betreft die uitleveringen, gaat het dus om Nederlandse jongeren die een domicilie in Nederland hebben maar ondertussen wel hier gestraft zijn met een opsluiting in onze gemeenschapsinstellingen. We zijn hiervoor al in gesprek gegaan met de collega's van Nederland om het probleem zowel vanuit onze kant als vanuit hun kant in kaart te brengen: over hoeveel jongeren gaat het, wat is het profiel van deze jongeren, wat is hun achtergrond en uit welke steden komen ze, wordt hun straf verdergezet in Nederland en in welke vorm? Ook werd een analyse gevraagd aan het jeugdparquet van Antwerpen. Daaruit blijkt dat het probleem ruimer is dan voorzien, en dus ga ik samen met mijn collega-minister van Welzijn, naast de gesprekken met de Nederlandse collega, ook een gezamenlijke werkgroep starten met mijn federale collega's van Justitie, Binnenlandse Zaken, Asiel en Migratie, alsook de Vlaamse collega van Binnenlands Bestuur, de lokale politie, het parket en de drugscommissaris. Het is een complex land. Ik wou gewoon één klein punt aanpakken, maar je ziet wie er allemaal moet worden betrokken. Het tart alle verbeelding, maar goed.

Daarnaast heb ik met de Nederlandse collega's ook gesproken over het drillrapfenomeen dat kwam overgewaaid naar Vlaanderen, en ook over deze punten zijn we in overleg.

Wat betreft de vragen naar cijfers: in 2022 waren dat er inderdaad 41, waarvan veertien minderjarigen enkel een domicilie in Nederland en niet in België hadden.

Die komen dus in eerste instantie in aanmerking voor uitlevering. We willen natuurlijk vermijden dat jongeren met een domicilie in Nederland langer dan nodig in de Vlaamse gemeenschapsinstellingen zouden verblijven. Hiertoe werden reeds afspraken gemaakt met de jeugdparquetten en gemeenschapsinstellingen, en op dit moment loopt dit vlot. De Nederlandse minderjarigen konden binnen een vrij korte termijn van maximum twee weken worden uitgeleverd, waardoor de impact op de capaciteit vooralsnog beperkt is gebleven. In 2023 hadden we tot nu toe vijftien jongeren met de Nederlandse nationaliteit in onze gemeenschapsinstellingen, waarvan drie zonder domicilie in Vlaanderen en met domicilie in Nederland.

Samen met mijn collega-minister van Welzijn zijn we in dat verband ook bezig met de opmaak van een samenwerkingsprotocol tussen de sociale dienst jeugdrechtbank en de Nederlandse collega's. De bedoeling is om tot een gezamenlijke aanpak van jongeren te komen en samen te werken met de Nederlandse collega's in al deze dossiers.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is een terechte opmerking dat een bepaald gedeelte nog altijd de bevoegdheid van de federale overheid is. Uiteraard is ons land een ingewikkeld land, dat weten we. Maar het is wel belangrijk dat, als een initiatief wordt genomen, iedereen die ermee te maken heeft, ook effectief betrokken wordt. In die zin is het goed dat u overleg pleegt met de federale overheid, maar ook dat u probeert alle diensten die er op een of andere manier bij betrokken zijn, te raadplegen.

Ik kan alleen maar hopen dat, in het jaar dat ons nog rest, het opzet ook concreet op de rails kan worden gezet. Zeker en vast ook voor de gemeenten die langs de grens liggen – ik denk ook aan Limburg – lijkt het mij belangrijk om op een accurate manier te kunnen optreden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, het is goed dat er aandacht is voor het fenomeen en dat u het aanpakt in overleg met andere betrokkenen – ik denk dan aan de federale en de Nederlandse overheid –, eerst om het in kaart te brengen, maar ook om te kijken hoe we kunnen komen tot een samenwerkingsprotocol.

Wat is de essentie? We moeten proberen te voorkomen dat jonge Nederlanders hier dergelijke feiten komen plegen en ervoor zorgen dat ze ook gestraft worden en begeleid als ze dergelijke feiten plegen, zoals we dat ook doen met andere jongeren, om hen op het rechte pad te krijgen. Maar we moeten de druk op onze gemeenschapsinstellingen ook zo beperkt mogelijk houden. U gaat hierover spreken in het kader van een samenwerkingsprotocol om te komen tot een gezamenlijke aanpak. Ik kan dat absoluut onderschrijven.

Ik heb nog een kleine bijkomende vraag: is er ook een timing voorzien waarbinnen men tot zo'n samenwerkingsprotocol wil komen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Er is nog geen timing. Het zal nog even duren.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Ik vrees dat het voor na de verkiezingen zal zijn. Voor de rest heb ik geen vragen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Mijn bijkomende vraag doelde daarop: ik hoop op korte termijn, maar ik vrees ervoor. Door de omstandigheden met de verkiezingen, zowel in Nederland als in België, zal dat geen sinecure zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de elektronische enkelbanden – 3376 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanbesteding en inzet van enkelbanden – 3410 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Jeroen Tiebout aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de gunning van enkelbanden – 3503 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de sabotage van enkelbanden – 34 (2023-2024)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Voorzitter, collega's, minister, we hebben tijdens het reces kunnen lezen dat de enkelbanden zijn toegekomen. Dat is een goede zaak, zou ik zeggen.

Ik heb een aantal vragen.

Minister, de bedoeling is – dat hebt u alleszins in de pers verklaard – dat deze nieuwe enkelbanden ook tegen einde 2024 kunnen checken of een alcoholverbod wordt nageleefd. Hoe moet dat precies worden geïnterpreteerd? Geldt dat algemeen of bijvoorbeeld enkel als iemand met de auto rijdt? Dat was niet zo duidelijk.

Bent u van plan door te zetten met het gebruik van enkelbanden om jeugd delinquentie aan te pakken? Er is na uw aankondigingen in de pers nogal wat kritiek op geweest, onder andere op het feit dat enkelbanden al van toepassing zouden worden op 14-jarigen. Zult u rekening houden met die kritiek?

Wat is de timing en de planning van het proefproject dat in Antwerpen zal worden uitgerold? Wanneer voorziet u in een evaluatie en eventueel in een uitrol voor heel Vlaanderen? Zal dat globaal gebeuren en/of per arrondissement?

U spreekt over aanklampende begeleiding. Wat verstaat u daaronder? Zal er daarvoor meer en specifiek personeel worden ingeschakeld?

Na de aankondiging is er nogal wat kritiek gekomen op de firma die de enkelbanden uiteindelijk mag leveren. Het gaat om een Israëlische veiligheidsfirma die inmiddels is overgenomen door een Amerikaans bedrijf met een bedenkelijke reputatie op heel wat vlakken. Wat is uw reactie daarop? Het is opvallend dat uw

kabinet via de media laat weten “geen weet te hebben van enig schandaal waarin Allied Universal Electronic Monitoring zou zijn verwickeld”.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, ik heb een vraag over hetzelfde thema. In juni werd de nieuwe aanbesteding voor nieuwe enkelbanden gegund. Ze zullen in gebruik worden genomen vanaf het voorjaar van 2024, zo konden we lezen.

De nieuwe enkelbanden zullen werken met een gps-systeem en zullen ook de mogelijkheid bieden om een waarschuwing te geven aan slachtoffers wanneer een dader te dicht bij hen in de buurt komt. Dat kan bijvoorbeeld worden toegepast wanneer er een contactverbod werd opgelegd, bijvoorbeeld na situaties van intrafamiliaal geweld. Daarnaast zouden de enkelbanden ook alcohol- en drugsgebruik kunnen monitoren.

De Vlaamse Regering keurde, in uitvoering van het decreet Jeugddelinquentie, ondertussen ook de regelgeving goed omtrent het opleggen van elektronisch toezicht aan minderjarigen vanaf 14 jaar. Dit wordt stapsgewijs ingevoerd, vertrekkend vanuit een proefproject in Antwerpen.

Wat betreft de gunning voor de enkelbanden aan Allied Universal Electronic Monitoring, heeft collega Vandenhove al gewezen op het feit dat het bedrijf in opspraak is gekomen door verhalen over verwickelingen in schandalen rond uitbuiting, fraude en schendingen van mensenrechten.

Minister, kunt u meer toelichting geven bij de slachtofferapplicatie verbonden aan de nieuwe enkelbanden? In welke situaties zal die kunnen worden gebruikt? Hoe worden bij het gebruik daarvan de regels met betrekking tot privacy van zowel dader als slachtoffer gewaarborgd?

Hoe gebeurde het traject in aanloop naar de opmaak van de regelgeving voor het elektronisch toezicht voor minderjarigen? Welke input gaven de betrokken actoren, zoals jeugdrechters en jeugdadvocaten?

Hoe wordt het proefproject rond de elektronische monitoring voor minderjarigen opgezet? Wanneer start het en hoelang loopt het? Tegen wanneer moet dit verder kunnen worden uitgerold in andere regio's?

Zal het ook voor minderjarigen gaan om een echte enkelband? Eerder was sprake van andere applicaties van elektronische monitoring.

Op welke manier zullen minderjarigen die elektronisch toezicht krijgen opgelegd, worden opgevolgd en begeleid?

Hoe reageert u op de aantijgingen over het bedrijf dat de enkelbanden zal leveren?

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, alvorens we overgaan tot de sabotage van de enkelbanden, ga ik toch nog even naar het begin. Vlaanderen kan wereldspeler worden genoemd op het vlak van enkelbanden: 6500 enkelbanden zullen zijn aangespelt. In Wallonië zijn het er zo'n vierduizend, in heel Nederland zo'n drieduizend. We doen het dus veel beter dan andere Europese spelers.

Ik ga meteen over tot de vragen.

Minister, hoe werd de procedure gevoerd? Hoeveel inschrijvers waren er? Zijn er nog mogelijkheden tot beroep of is de gunning definitief?

Het is duidelijk dat de nieuwe enkelbanden goedkoper zijn dan vooraf ingeschat, een goede zaak voor de begroting. Hoe komt dit?

Er blijkt een meningsverschil te zijn met de Franstaligen over de grootteorde van het aantal enkelbanden. Zij lijken te focussen op de status quo, terwijl u een aantal nieuwe initiatieven neemt, zoals de slachtofferapplicatie, de alcohol-monitoring en de monitoring voor jeugdgedelinquenten. Hoe verklaart u dat?

Wanneer zullen de nieuwe enkelbanden in gebruik worden genomen? Welke stappen moeten hiervoor nog worden gezet?

Wanneer zullen de vernieuwde toepassingen in gebruik worden genomen? Op welke manier?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Collega Tiebout, blijkbaar kan Vlaanderen ook een wereldspeler zijn wat de sabotage van enkelbanden betreft. Het ligt blijkbaar gevoelig, maar het manipuleren en doorknippen van enkelbanden is en blijft in Vlaanderen onaanvaardbaar.

Ook in 2023 zijn de cijfers hallucinant, en we zijn zelfs nog niet aan het einde van het jaar. Er zijn al 265 dossiers waarbij strafrechtelijk veroordeelden zich zonder enige controle opnieuw in onze maatschappij hebben begeven en een mogelijk gevaar vormen voor onze bevolking. Naast de bedreiging die van dergelijke criminelen uitgaat, kost het doorknippen van enkelbanden en het beschadigen van controleboxen ook handenvol geld aan de Vlaamse belastingbetaler.

Ik heb daar in het verleden reeds vragen over gesteld. Minister, we zijn dan ook blij dat u ons standpunt reeds eerder deelde dat bepaalde categorieën van veroordeelden onder geen beding in aanmerking mogen komen voor het elektronisch toezicht, alsook dat dergelijke veroordeelden geen recht meer zouden mogen hebben op een nieuwe enkelband.

Minister, in welke mate worden de kosten die het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) dient te maken voor het herstel of de vervanging van door onder elektronisch toezicht staande veroordeelden moedwillig beschadigde enkelbanden, bewakingsboxen, enzovoort, systematisch verhaald op deze veroordeelden?

Wat hebben de herhaalde vragen via de interministeriële conferentie van de Vlaamse minister van Justitie aan uw federale ambtgenoot intussen reeds opgeleverd om op federaal niveau de wetgeving dermate bij te sturen dat strafrechtelijk veroordeelden die zich moedwillig onttrekken aan het elektronisch toezicht, niet langer in aanmerking komen voor verder elektronisch toezicht?

Wat was de reactie van de federale minister van Justitie op het voorstel en advies van u, de Vlaamse minister van Justitie, om het opzettelijk beschadigen van het materiaal dat wordt ingezet om de naleving van elektronisch toezicht te controleren, als misdrijf te laten kwalificeren en afzonderlijk strafbaar te stellen in het nieuwe strafwetboek?

Welke andere initiatieven neemt u nog in dit verband?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het was een lange weg om ervoor te zorgen dat de fouten uit het verleden niet werden herhaald. We hebben een team op deze procedure gezet, en een concurrentiedialoog opgestart, zodat we op voorhand niet enkel de markt beter konden leren kennen, maar ook de leveranciers tegen

elkaar konden uitspelen. Zo zijn we ertoe gekomen dat we de enkelbanden aan een veel lagere aankoopprijs hebben kunnen binnenhalen. Ook het belang van de markt in België speelt natuurlijk een rol. In verhouding met andere landen zijn wij een van de belangrijkste spelers op de enkelbandenmarkt, als ik het zo mag zeggen. Combineer dit met nieuwe technologische producten en de grootschaligheid van productie, waardoor we dus een veel lager bedrag moeten betalen.

Er waren oorspronkelijk zes inschrijvers. In de tweede fase waren dat er drie, waarbij Attenti het dus gehaald heeft op anderen. Een van de bedrijven die het niet gehaald had, heeft daarop een procedure bij de Raad van State aanhangig gemaakt, maar Vlaanderen heeft die gewonnen. Op dit moment kunnen we dus verdergaan met de transitie, die stap voor stap wordt voorbereid en tegen het voorjaar van 2024 volledig rond zal zijn.

Wat betreft de leverancier waarmee we in zee gaan, ben ik een beetje verbaasd over de kritiek die ik hierover moest lezen. Attenti werd pas na het indienen van zijn offerte overgenomen door Allied Universal Electronic Monitoring, een wereldwijde speler met maar liefst 800.000 werknemers, actief in tientallen landen, vooral op het vlak van uitbating van gevangenen, het inzetten van bewaking en veiligheidsmensen. Attenti is sinds kort nu een van die dochterbedrijven maar voorziet voor Vlaanderen dus enkel in beveiligingsmateriaal, niet in beveiligingspersoneel van het moederbedrijf, waar dus voor de overname een aantal zaken rond liepen. Het VCET staat volledig zelf in voor hun personeel, geheel volgens de geldende wetgeving en onze deontologische principes.

Daarnaast werd verwezen naar fraude en mensenrechtenschendingen door G4S, ook een van de dochterbedrijven van Allied, die overgenomen werd door Allied nog voor Attenti werd overgenomen.

Ik wil er nog even op wijzen dat de offerte van G4S voor onze enkelbanden niet aanvaard werd, en dat er op dit moment geen moord en brand wordt geschreeuwd als G4S – ondanks de beschuldigingen in de krant – wordt ingezet voor het uitbaten van de federale transitiehuizen, voor het beveiligen van het terreurproces en voor het beveiligen van de Europese instellingen. En dus opnieuw ter verduidelijking: wij zijn niet in zee gegaan met G4S maar met Attenti.

Wat de nieuwe mogelijkheden betreft, wordt voorzien in drie nieuwe mogelijke uitbreidingen, namelijk jeugddelinquentie, de slachtofferapplicatie en in de toekomst alcohol en drugs.

Wat jeugddelinquentie betreft: elektronisch toezicht werd al mogelijk gemaakt in het decreet van 2019, waarbij reeds uitgebreid met de nodige sectoren in overleg werd getreden. Nu breiden we die mogelijkheid ook in de fase ten gronde uit, in samenspraak met de jeugdrechters, en zorgen we voor de concrete uitvoering ervan. Elektronische monitoring van minderjarige delictplegers zal een samenwerking zijn tussen de agentschappen Justitie en Handhaving en Opgroeien. Het agentschap Justitie en Handhaving staat hierbij in voor de aan- en afsluiting van het materiaal en het beheer van de alarmen. Het agentschap Opgroeien staat in voor de begeleiding van de jongeren. Er zal dus wel degelijk in een begeleiding voorzien worden. Daar zullen zes voltijdsequivalenten (vte's) voor worden aangeworven bij de sociale dienst van de rechtbank. Zij zullen dagelijks in contact zijn met de jongere. De kritiek die er gekomen is omdat men het gehele plaatje niet kent, komt dus veelal uit onwetendheid.

We starten het proefproject in het arrondissement Antwerpen. Eveneens in het voorjaar van 2024 voorzien we de opstart van het pilootproject van elektronisch toezicht met slachtofferapplicatie. Naast het monitoren van de dader onder elektronisch toezicht wil ik door het gebruik van deze applicatie het slachtoffer extra bescherming bieden. In eerste instantie denken we aan de toepassing bij feiten

van belaging, intrafamiliaal geweld, tienerpooiers of zedenfeiten, waarbij de dader een contact- of regioverbod opgelegd krijgt.

Ten slotte heb ik bij de gunning van het nieuwe bewakingsmateriaal ook voorzien in technologie die alcoholmonitoring ondersteunt. Het is altijd goed om dat te voorzien. We bekijken nu hoe we dit in de toekomst eventueel vorm kunnen geven.

Het gegeven dat mijn Franstalige collega niet meestapt in deze nieuwe mogelijkheden, is een eigen keuze, natuurlijk. Ik denk dat men een beetje de kat uit de boom kijkt: eerst kijken hoe het in Vlaanderen verloopt en dan overnemen.

Ten slotte zal ik nog antwoorden op de vragen van mevrouw Blancquaert. Het klopt dat we helaas regelmatig zien dat veroordeelden zich aan hun straf onder elektronisch toezicht proberen te onttrekken. Ze knippen een enkelband door of beschadigen de bewakingsbox. Het is evident dat we telkens een schadedossier opmaken als we vaststellen dat justitiabelen het materiaal hebben beschadigd. Wie het bewakingsmateriaal beschadigt, moet het ook betalen. Indien dat niet gebeurt, worden er ook deurwaarders gestuurd. Maar eigenlijk zouden degenen die hun enkelband doorknippen, ook gestraft moeten worden. Ik vind dat ze dan geen enkelband meer moeten krijgen, maar dat ze naar de gevangenis moeten. Goed, dat is mijn persoonlijke mening. Het is federale wetgeving die dat moet voorzien. Ik meen het echt: een enkelband is een gunst, en als men die doorknipt, vind ik dat men opnieuw naar de gevangenis moet. Ik denk dat anderen in dit land daar anders over denken. Vandaar mijn pleidooi om Justitie ten volle te regionaliseren.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord.

Ik kijk even naar de detailvragen. Ik begrijp dat u ondanks de kritiek – en u hebt gelijk dat het decretaal is bepaald – enkelbanden ook van toepassing wil maken voor 14-jarigen en dat u daarmee verdergaat.

U hebt het gehad over aanklappend begeleiden, waarvoor extra personeel is voorzien. Zoals andere sprekers ook hebben gezegd, probeert u een echt Vlaams beleid rond enkelbanden uit te tekenen. Ik hoop alleen maar dat er op tijd en stond een evaluatie volgt, zoals van het proefproject in Antwerpen.

Ik had nog een concrete vraag gesteld: is het de bedoeling dat drugs- en/of alcoholverslaafden ook kunnen worden gedetecteerd als ze niet in de wagen zitten, of kunnen de twee?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord;

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is goed dat de gunning eindelijk is gelukt, want het is toch wel een heel lange weg geweest. We weten allemaal dat wat beschikbaar was, verouderd was en dat het heel wat inspanningen vroeg om ze in bedrijf te houden.

Nieuwe technieken geven nieuwe mogelijkheden. Het is goed dat daarop wordt ingespeeld. Ik denk bijvoorbeeld aan de slachtofferapplicatie.

Ik kom nog even terug op de enkelbanden voor de minderjarigen of de elektronische monitoring voor de minderjarigen. Ik had u gevraagd of het om een klassieke enkelband ging. Op vragen die ik hierover eerder stelde, zei u dat er toch wel heel wat innovatieve systemen zijn zoals het werken met een

smartwatch, het inbellen via smartphone, en een e-loket met mogelijkheid tot beeldbellen, die allemaal werden onderzocht. Zal dit ook mee deel uitmaken van de opvolging van de minderjarigen? Kunt u ook nog antwoorden op de vraag of het zal gaan om een 'klassieke' enkelband? Want we moeten toch ook wel bezorgd zijn om de neveneffecten hiervan als jongeren zich samen begeven, zoals op school.

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Het is inderdaad onbegrijpelijk dat justitiabelen of delinquenten, na het doorknippen van hun enkelband, opnieuw een enkelband krijgen. Het is inderdaad een gunst. Onze fractie staat erachter dat ze hiervoor extra straf krijgen en eventueel zelfs naar de gevangenis moeten gaan.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Hebt u cijfers over hoeveel veroordeelden ook effectief opdraaien voor de kosten en ook effectief betalingen uitvoeren voor beschadigd materiaal zoals enkelbanden en controleboxen? Ik volg persoonlijk uw visie dat personen die hun enkelband doorknippen, naar de gevangenis zouden moeten. Dat is ook de lijn van mijn partij. We staan dus dichter bij elkaar dan u denkt.

Minister, ik vraag me dan ook af of u reeds met uw federale collega hebt gesproken om dit ook strafbaar te stellen in het nieuwe strafwetboek. Ik heb daar geen antwoord op gekregen.

Voorzitter, om af te sluiten: laat het ook duidelijk zijn dat wat ons betreft, enkelbanden niet mogen worden gebruikt om overbevolking in de gevangenissen tegen te gaan. Vandaag is dat helaas wel het geval. Overbevolking kan enkel worden aangepakt door buitenlandse criminelen effectief hun straf te laten uitzitten in het land van herkomst. Meer dan 40 procent van de gevangenisbevolking heeft niet de Belgische nationaliteit. Drie vierde daarvan is dan ook nog eens illegaal in het land. We zijn uiteraard niet tegen het gebruik van enkelbanden, maar enkel voor mensen die aan het profiel voor elektronisch toezicht voldoen, en niet voor criminelen die ernstige feiten hebben gepleegd en een gevaar voor de maatschappij vormen.

Collega's, minister, laat ons alstublieft niet langer meegaan in dit falende justitiesysteem, maar recht opnieuw rechtvaardig maken en letterlijk en figuurlijk harde grenzen stellen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Blancquaert, de cijfers moet ik ... Of moet er nog iemand tussenkomen?

De voorzitter: Ik ben het vergeten te vragen, maar ik zie geen andere partij reageren. Het zou gekund hebben als de heer Vande Reyde hier nog was, maar die heeft ook de zaal verlaten. Iedereen die zich wilde uitspreken over het ontwerp op dit ogenblik, heeft het woord gehad.

Minister Demir, u hebt het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Blancquaert, de cijfers moet ik opzoeken. U zegt dat we het misschien wel volledig eens zijn, maar ik zou toch willen wijzen op de misleidende campagne die uw partij op 16 augustus online heeft gezet. Je moet maar eens terugkijken. Op 16 augustus heeft het Vlaams Belang een

campagne gelanceerd met mijn foto: "Zorg voor effectieve celstraffen." Ik vind dat misleidend, en ik zal u zeggen waarom.

Ik vind het niet correct dat u de Vlamingen van alles wijsmaakt. U weet dat ik niet bevoegd ben voor effectieve celstraffen. U weet dat ik in Vlaanderen alles doe, tot en met het College van procureurs-generaal en bezoek aan de federale minister, om te zeggen dat wij het niet meer aankunnen en dat er te veel mensen naar een enkelband worden gestuurd. U weet dat. U weet ook dat ik niet ga toelaten, zolang het federale niveau het probleem niet heeft opgelost, dat er mensen straffeloos zijn en niks krijgen. Want wat is het alternatief? Dat ik gewoon mijn handen omhoog steek en aan het federale niveau zeg dat deze mensen allemaal in de gevangenis moeten en ik in Vlaanderen niks meer ga doen? Ik breng geen enkelbanden meer aan, wat dan? Denkt u dan dat we de samenleving veel beter gaan beschermen als ik "je m'en fous" zeg? Jawel, dat is een misleidende campagne, en ik vind echt wel dat ik er even moet op ingaan. Jullie zetten op Facebook en sociale media dat het schandalig is dat de minister met de nieuwe enkelbanden de slachtoffers waarschuwt dat de dader in de buurt is. Ja, ik wil de slachtoffers beschermen. Ik vind dat helemaal niet schandalig.

Mevrouw Blancquaert, u vindt dat duidelijk wel schandalig. U moet ook weten voor wie u opkomt. Komt u op voor de veiligheid van onze samenleving? Mijn antwoord is: ja, als de federale overheid het niet doet, ga ik het moeten doen. Met welk middel kan ik dat doen? Helaas met die enkelbanden. Ik kan moeilijk zeggen: "Mijnheer, ik ben het helemaal niet eens met het federale beleid. U krijgt geen enkelband." Wat gebeurt er dan? Die dader loopt dan in onze samenleving rond zonder enige vorm van controle, zonder monitoring, met alle gevolgen van dien. Dus ja, ik neem mijn verantwoordelijkheid op. U kunt het inderdaad niet eens zijn met die slachtofferapplicatie, maar ik vind het wel belangrijk. *(Opmerkingen)*

U moet uw post van 16 augustus opnieuw bekijken, mevrouw Blancquaert. Ik ben al die blaasjes die u wijsmaakt, stilaan beu. De Vlaming moet maar weten wie opkomt voor de veiligheid als het federale niveau het niet doet en wie effectief opkomt voor de slachtoffers. Blijkbaar vindt u de slachtofferapplicatie niet goed. Ik probeer gewoon zo goed mogelijk de slachtoffers te beschermen. Als de daders dan niet in de gevangenis komen, neem ik mijn verantwoordelijkheid op. Ik wil niet dat ze zomaar rondlopen. Ik geef ze een enkelband en ik probeer ze zo goed mogelijk te monitoren.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Ik dank u voor het antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, in al uw drive om te antwoorden op collega Blancquaert hebt u een andere vraag over het hoofd gezien: mijn vraag over elektronische monitoring voor jongeren.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik heb uw vraag inderdaad even buiten beschouwing gelaten, mijn excuses.

Wat betreft het toezichtmateriaal werd uiteindelijk gekozen voor de enkelband. Alternatieven zoals de polsband bleken nog groter en dus zichtbaarder dan een enkelband. Ze bleken voorlopig ook niet performant genoeg te zijn. De enige fabrikant die polsbanden maakte, ging recent failliet. We vinden ze dus niet. In andere landen gebruikt men ook gewoon een enkelband voor minderjarigen.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik ken de campagne. Ik ken alle campagnes, en ze was volledig terecht. U stond nochtans zeer mooi op die foto.

Minister, de Vlaming weet al langer wie opkomt voor de veiligheid. U kunt misschien de peilingen van afgelopen week eens bekijken, want de Vlaming is het beu. U hebt het er gisteravond nog heel uitgebreid over gehad met mijn voorzitter.

Minister, ik verwacht meer van u. U staat graag op uw strepen in de commissie. U roept altijd graag dat u de eerste Vlaamse minister van Justitie bent. Ik verwacht dan ook dat u eindelijk eens op uw strepen staat aan de overkant bij uw federale collega van Justitie. *(Opmerkingen)*

Zoals u momenteel bezig bent, minister? Al meer dan u hebt gedaan. En het Vlaams Belang komt verdorie als enige op voor de veiligheid van onze samenleving en voor de veiligheid van de slachtoffers. En de Vlaming, de Vlaming, staat al lang in de kou. Als u dat nu nog niet doorhebt, na de peilingen die u keer op keer te zien krijgt, dan stel ik mij daar serieus vragen bij. Ik denk dat u eindelijk uw eigen beleid eens moet bekijken, dat u eindelijk eens moet kijken naar wat u iedere dag doet.

En als laatste zou ik alstublieft nog willen vragen of de cijfers kunnen worden overgemaakt aan het parlement, zodat wij ook ons werk kunnen doen. Dank u.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanpak van seksueel kindermisbruik – 3439 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Maaike De Vreese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over extra middelen voor forensische zorg – 3445 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Steven Vandepuit

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Recent kwam een publiek figuur in opspraak in een zaak van seksueel kindermisbruik, of het delen van beelden van seksueel kindermisbruik. Helaas is dit allerm minst een alleenstaand geval en wordt het misbruik steeds ernstiger en worden de slachtoffers alsm aar jonger.

Het zijn niet alleen mensen die pedofiele gevoelens hebben die beelden van seksueel kindermisbruik bekijken, verspreiden of zelfs maken, het gebeurt ook dat mensen er geleidelijk aan bij terechtgekomen zijn, door online steeds meer expliciete beelden te bekijken zonder een uitgesproken voorkeur te hebben voor minderjarigen. Beide zijn uiteraard problematisch.

Wie zich bezondigt aan het bekijken of delen van seksueel kindermisbruik riskeert een gevangenisstraf. De behandeling van de daders is echter zeker zo belangrijk, want ze kan leiden tot het significant verminderen van het risico op recidive.

In het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024 staat dat "de aanpak van seksueel geweld gepleegd op kinderen en jongeren prioritair" is.

Binnen dat actieplan wordt ook heel wat aandacht besteed aan de opvolging van daders.

In het actieplan zijn er een heel aantal specifieke acties, minister, en u bent coördinerend minister van dat actieplan. Ik ga die acties, die ik had opgenomen in mijn vraag, hier niet overlopen, maar ik heb dus wel een aantal vragen.

Wat zijn de bevindingen uit het onderzoek naar de begeleiding en behandeling van zedendelinquenten in de gevangenis? Op welke manier wordt dit het best aangepakt? Worden er proefprojecten daaromtrent opgezet of zijn er projecten lopende?

Hoe worden daders van kindermisbruik specifiek opgevolgd, zowel in de gevangenis als wanneer zij een andere straf kregen dan een gevangenisstraf, of nadat de straf is afgelopen?

Welke resultaten worden geboekt binnen de dialooggroepen rond seksueel geweld?

Tot slot: in hoeverre wordt binnen de justitiehuisen al gebruik gemaakt van de risicotaxatie-instrumenten voor daders van seksueel geweld?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Ook mijn vraag is er gekomen naar aanleiding van die grote zaak rond kinderporno die uitgebreid in de media kwam. Daarbij werden onder andere radiomaker Sven Pichal en ook vijf andere mensen opgepakt wegens het delen van beelden van kinderen die seksueel misbruikt worden.

Los van het onderzoek en van deze individuele case werd er door psychiaters, advocaten, Child Focus en andere gespecialiseerde voorzieningen gepleit voor een gepast behandelaanbod voor zedendelinquenten, zowel binnen als buiten de gevangenis. Er werd ook gewezen op het feit dat de gevangenis niet de ideale omgeving is om een dergelijk behandelaanbod te voorzien, en dat daders, wanneer ze eenmaal buiten zijn, vaak te kampen hebben met wachtlijsten en het niet vinden van gepaste hulp wegens een te complexe problematiek.

Vorig jaar pleitte u reeds, na een uitgebreid onderzoek naar zedendelinquenten in de gevangenis, onder andere voor verplichte therapie in de gevangenis en verwees u naar de extra investering van middelen in forensische zorg.

Daarover heb ik een aantal vragen.

Is er zicht op een verplicht behandelaanbod in de gevangenis? Zijn daarover al gesprekken met het federale niveau opgestart om tot een wetswijziging te komen?

Zijn er op basis van het zedenonderzoek in de gevangenis andere maatregelen die genomen zijn om met die doelgroep aan de slag te gaan?

Worden de justitiehuisen geconfronteerd met tekorten en wachtlijsten in de forensische zorg voor zedendaders?

Bent u in overleg met uw collega-minister van Welzijn met betrekking tot extra investeringen in forensische zorg, en komen daar extra investeringen?

Wordt er nog verder afgestemd met uw federale collega's van Justitie en Volksgezondheid rond de nodige investeringen in forensische zorg, zowel ambulante als residentiële, en zowel binnen de gevangenis als in de forensisch psychiatrische centra (FPC's)?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Zoals jullie weten is het in de eerste plaats grotendeels afhankelijk van de rechter of de daders worden opgevolgd tijdens hun straf. Het is de rechter die beslist of de dader verplichte therapie moet volgen, althans wanneer hij een straf uitspreekt waaraan de voorwaarde gekoppeld kan worden. Dat is bijvoorbeeld het geval bij een probatiestraf, of wanneer een dader vrijkomt onder voorwaarden. Voorlopig kan een dader in de gevangenis immers niet verplicht worden om therapie of een behandeling te volgen. Hij moet daar vrijwillig voor kiezen.

Vanuit Vlaanderen hebben we er bij de besprekingen van het nieuwe strafwetboek heel hard op gehamerd om een behandeling in de gevangenis wel te verplichten, maar men heeft daar een andere mening over. Dat is immers ook een federale bevoegdheid. U voelt dus de frustratie die er is. Het systeem is eigenlijk zo goed als op, maar bon, we doen verder met wat wij hier in Vlaanderen kunnen doen.

Om na te gaan wat er dan wel al bestaat als vrijwillig aanbod in de gevangenis en hoe zo'n behandeling er eigenlijk uit zou moeten zien naar de toekomst toe, gaf ik reeds in het voorjaar 2021 de opdracht voor een onderzoek naar de begeleiding en behandeling van zedendelinquenten in de gevangenissen. Daaruit bleek dat er op dat moment 539 zedenplegers in de gevangenis verbleven. De meesten waren man, Belg, tussen de 35 en 55 jaar en niet getrouwd. De meesten zaten vast voor verkrachting. In 42 procent van de gevallen waren de slachtoffers jonger dan 16 jaar. Uit de studie bleek ook dat 46 procent van de zedenplegers ooit een formele psychiatrische diagnose heeft gekregen. Ook bleek uit de studie dat er nauwelijks een behandelaanbod is voor zedenplegers, en daar waar wel een behandelaanbod is, zijn er heel lange wachtlijsten. Bijvoorbeeld, in de gevangenis van Brugge verblijft het op een na grootste aantal zedendelinquenten, en net daar is er gewoon geen enkel aanbod voor zedendelinquenten. Veel te vaak zitten zedendelinquenten dus gewoon hun straf uit, zonder enige behandeling voor hun problematiek, en komen ze zo ook weer vrij. Het onderzoek doet verschillende aanbevelingen: van het inzetten op risicotaxatie tot meer en gepast hulpaanbod, tot zelfs een aparte sectie in de gevangenis. Dit is heel belangrijk, want een behandeling doet de kans op recidive met 37 procent dalen.

Op basis van de onderzoeksresultaten ging ik in overleg met de betrokken ministers. Ik heb dan zelf een plan van aanpak uitgewerkt. Dat is niet allemaal mijn bevoegdheid, maar bon, we doen dat dan, voor de goede zaak. We weten toch niet wat te doen, nietwaar?

Zo bereidde ik twee projecten voor in twee verschillende gevangenissen, die begin 2024 moeten opstarten.

Bij gebrek aan verplichte behandeling in de gevangenis is een eerste pilootproject de opstart van een aparte unit voor zedendelinquenten. Naar het voorbeeld van Engeland en Italië willen we met die unit aanklampend met de zedendelinquenten aan de slag gaan. Zedendelinquenten kiezen namelijk vaak voor strafeinde, waardoor ze geen enkele behandeling hebben gekregen en dikwijls als een tikende tijdbom gewoon terug in de maatschappij worden gegooid, met alle nefaste gevolgen van dien. En dan zijn wij allemaal, met heel de politieke wereld, verbaasd hoe dat komt. Wel, daardoor komt dat.

Een ander pilootproject, in een andere gevangenis, focust specifiek op die zedendelinquenten die zonder enige vorm van opvolging en behandeling vrijkomen. Dit moeten we voorkomen. Daarom zal ik een zedenconsulent aanstellen die op een integrale, aanklampende manier met zedendelinquenten aan de slag gaat. Hier

zal gefocust worden op de daders die hun feiten ontkennen en ervoor kiezen hun straf tot het einde uit te zitten.

Maar het is niet enkel in de gevangenis dat er voldoende behandelaanbod moet zijn. Ook buiten de gevangenis moet er voldoende behandelaanbod zijn voor daders die bijvoorbeeld vrijkomen onder voorwaarden, of voor veroordeelde daders die probatie hebben gekregen. In dat kader merken we in de justitiehuisen dat dit forensisch aanbod er dikwijls gewoon niet is. Er is onder andere geen aanbod voor complexe problematieken zoals zedendaders met psychische problemen, verslavingen, of verstandelijke beperking. Er zijn lange wachtlijsten, of daders worden gewoon geweigerd wegens 'te complex', omdat men er niets mee kan aanvangen. Het gebrek aan een deftige forensische zorg, zowel ambulante als residentiële, is natuurlijk problematisch, aangezien deze mensen al in vrijheid zijn en volgens de rechter duidelijk een behandelbehoefte hebben. Hoewel dit aanbod binnen de bevoegdheid van mijn collega's valt, zal ik toch de komende vier jaar 5 miljoen euro extra inzetten voor ambulante forensische zorg buiten de gevangenis muren. Dat is dus niet mijn bevoegdheid, maar nood breekt wet. Als niemand het opneemt, dan zal ik het moeten doen, helaas.

Deze middelen zullen voornamelijk gaan naar de noden die bleken uit de bevraging van de justitiehuisen op het terrein, met name naar daders met een meer-voudige en complexe problematiek, onder andere dus zedendaders met een verstandelijk beperking of een verslaving en daders met een agressieproblematiek of een verslavingsproblematiek gecombineerd met psychische problemen.

Verder werk ik met de minister van Welzijn en de federale ministers van Justitie en Volksgezondheid aan een masterplan forensische zorg. Ook dat is niet mijn zorg, maar dat masterplan, dat ik naar mij heb toegetrokken, dient een antwoord te bieden op de zorgnoden zoals ik daarnet heb geschetst. Het is de bedoeling dat het plan wordt meegenomen naar de volgende regeringsonderhandelingen, ongeacht welke partijen of ministers het dan zullen moeten doen.

Daarnaast was er ook een vraag rond risicotaxatie in de justitiehuisen. Verspreid over de verschillende justitiehuisen heb ik tien psychologen aangeworven die instaan voor het uitvoeren van risicotaxatie aan de hand van wetenschappelijke gevalideerde instrumenten. Die psychologen hebben sinds hun aanwerving reeds een aantal trainingen gevolgd, zodat ze goed weten hoe ze gebruik moeten maken van die instrumenten, waaronder een instrument specifiek voor zedendelinquenten. In oktober 2022 zijn de psychologen, na een proefperiode, gestart met risicotaxatie in zedendossiers. Recent hebben we dit nog uitgebreid naar gewelddelicten.

Ten slotte was er nog een vraag rond de dialooggroepen rond seksueel geweld. Ik financier Moderator om drie groepen te organiseren. Tijdens deze dialooggroepen gaan slachtoffers en daders van seksueel geweld in gesprek. Gedurende een vijftal sessies spreken zij over de gevolgen van seksueel geweld, over verantwoordelijkheid, schuldinzicht en herstel. Die gesprekken vinden zowel binnen als buiten de gevangenis plaats. In juni werd de eerste dialooggroep afgerond. De andere zullen dit najaar afronden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Dank u wel, voor uw antwoord, minister. Het is een heel complexe problematiek. Naast de bestraffing moet er natuurlijk ook op ingezet worden dat recidive zoveel mogelijk wordt voorkomen. Dan kom je terecht bij risicotaxatie – hoe kunnen we het zo goed mogelijk inschatten? – en ook behandeling en begeleiding van de daders.

U zegt dat verplichting niet mogelijk is, maar dat u een zedenconsulent wilt aanstellen als de straf is afgelopen, om op een aanklappende manier de daders

te kunnen begeleiden. Mijn vraag is: gebeurt dat ook al tijdens de gevangenisstraf? U zegt dat u daders er tijdens hun gevangenisstraf niet toe kunt verplichten, maar op welke wijze kan er op een aanklampende manier toch voor gezorgd worden dat daders in de gevangenis meer doen dan enkel maar hun straf uitzitten, zodat recidive wordt voorkomen?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Als ik hoor dat er in Brugge helemaal geen aanbod is, en als je ziet hoeveel mensen daar vastzitten voor gruwelijke feiten van seksueel misbruik van kinderen, dan denk ik dat we gewoonweg nog nergens staan. Het is hallucinant dat we op die manier met daders omgaan. Van onze kant, vanuit Vlaanderen, wordt er werkelijk gevraagd om dat verplicht op te leggen, om kinderen te beschermen. Het feit dat men daar geen oren naar heeft, vind ik nog hallucinanter. Ik denk dus dat er ongelooflijk veel werk aan de winkel is. Als we nu horen dat er 47 procent daling is van de recidive, dan moet daar prioritair op ingezet worden, zeker na alles wat er de laatste dagen in de pers gekomen is.

Ik dacht dat de zedenconsulent van het tweede proefproject voor de periode in de gevangenis was. Ik had dat anders begrepen. Mijn vraag was daarom op welke manier de informatie uitgewisseld zou worden met de justitieassistenten, om ook nog nadien de opvolging te doen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het klopt, collega De Vreese, dat niemand een initiatief neemt. Daarom zei ik ook dat ik dit eigenlijk helemaal niet moet doen. Maar ik heb een budget uitgetrokken om dat toch te doen, terwijl dat eigenlijk niet mijn bevoegdheid is. Ook dat masterplan hebben wij naar ons toe getrokken. Ik vind het heel spijtig dat beleidsmakers niet inzien dat dit een reëel probleem is.

Het is sowieso de bedoeling de zedenconsulenten tijdens de gevangenisperiode in te zetten, en er is sowieso een brug naar buiten voorzien bij de zedenconsulenten. Maar het gaat hier over gevangenen die aan het einde van hun straf zijn. De brug binnen-buiten is dus eerder naar de hulpverlening toe.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): We kunnen heel veel onderzoekscommissies en dergelijke meer gaan opstarten, maar het begint natuurlijk hiermee, minister. Ik hoop dat het bij iedereen heel goed doordringt, dat we wel degelijk bepaalde hefboomen in handen hebben, en dat we die nu gewoon onmiddellijk in werking moeten stellen. We moeten daar niet over twijfelen of treuzelen. We weten wat er op bepaalde vlakken moet gebeuren, dus doe dat gewoon.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Zuhâl Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het proefproject 'Handle with Care' rond intrafamiliaal geweld – 3443 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhâl Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het proefproject 'Handle with Care' rond intrafamiliaal geweld – 16 (2023-2024)

Voorzitter: de heer Steven Vandepuut

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, onlangs kondigde u de resultaten van een proefproject tussen de politie en de lagere en kleuterscholen in Mechelen aan rond intrafamiliaal geweld, genaamd 'Handle with Care'. Het project komt overgewaaid uit Engeland en Nederland, waarbij de politie en scholen de handen in elkaar slaan om de impact en de gevolgen van intrafamiliaal geweld op kinderen te verminderen. Wanneer er aangifte wordt gedaan van intrafamiliaal geweld, dan wordt de school van het betrokken kind binnen de 24 uur telefonisch verwittigd, zonder in detail te treden over de specifieke feiten of omstandigheden.

In de afgelopen zes maanden hebben de basisscholen in de regio Mechelen maar liefst 248 signalen ontvangen van intrafamiliaal geweld, waarbij 168 kleuters en leerlingen betrokken waren. Op zes maand is dat massaal veel, zeker als je rekent dat enkel de signalen worden doorgegeven waarbij effectief politie betrokken is geweest, die dan oordeelt dat het ernstig genoeg is om een signaal door te geven aan de scholen.

Die cijfers tonen onmiddellijk het belang van het project aan, vandaar mijn volgende vragen.

Hoe gaat men te werk bij een 'Handle with Care'-signaal?

Welk gedrag ziet men bij kinderen met een 'Handle with Care'-signaal?

Op welke manier worden leerkrachten voorbereid op het project?

Welke actoren waren er op het terrein betrokken bij de implementatie?

Werd het project geëvalueerd? Werden de leerkrachten bevraagd of ze nu anders handelen?

Werden de kinderen al opgevolgd door het CLB? Met andere woorden: was de school al op een of andere manier op de hoogte van de situatie van de leerlingen? Zo kunnen we natuurlijk de meerwaarde van het project beter inschatten.

Zijn er kinderen waarover men meerdere signalen kreeg, dus twee of meer? Wordt dat dan verder opgevolgd door de hulpverlening?

Wordt het project verdergezet in Mechelen en uitgebreid naar de rest van Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Collega's, minister, ik zal niet in herhaling vallen wat de analyse betreft. Ik denk dat collega De Vreese dat perfect gedaan heeft, en dat het – voor zover het te lezen valt – een goed project is in Mechelen.

Vandaar ook mijn vragen, die voor een stuk overlappen met die van collega De Vreese. Dat kan moeilijk anders, natuurlijk, als de analyse ook overlapt.

Het gaat om zeer hoge cijfers. Zult u, minister, hier conclusies uit trekken voor het lopende jaar, of wat ervan overblijft? Welke zijn dat?

Het project zal geëvalueerd worden. Tegen wanneer zal dat gebeuren? Ik denk, met zo'n hoge cijfers, dat een evaluatie op haar plaats is. Maar ik denk dat de hoge cijfers op zich al bevestigen dat het een goed project is, en dat de uitrol ervan heel dringend is

Met de derde vraag sluit ik een beetje aan bij de tweede vraag. Is het de bedoeling om na die evaluatie het project uit te breiden naar andere gemeenten en/of politiezones? Hebt u daar al overleg over gehad met uw collega-minister van Binnenlands Bestuur, die trouwens ook titelvoerend burgemeester van Mechelen is? Ik denk dat het belangrijk is dat dat project zo snel mogelijk uitgebreid wordt, al dan niet in volledige vorm, naar andere steden, gemeenten en politiezones toe.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik denk dat de cijfers toch voor velen een shock waren. We weten dat intrafamiliaal geweld achter vele deuren schuilt, en dat kinderen in een op de drie gevallen rechtstreeks getuigen zijn. Toch blijft dit een heel ont-nuchterend cijfer.

Zo hebben we het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK) aangesteld om dit project te trekken, uiteraard met heel wat andere partners, met een draaiboek en ook vormingen. Belangrijke partners waren het departement Onderwijs, het CLB, de stad Mechelen, het agentschap Justitie, het parket.

Het begint altijd bij de politie. Zij screenden elke ochtend de interventies en pv's voor intrafamiliaal geweld van de voorgaande 24 uur. Vervolgens vroeg de politie bij het Vlaams Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) naar welke school het kind ging, zonder in detail te treden over de feiten. AGODI bezorgde op een beveiligde manier de informatie dezelfde ochtend nog terug. Daarna verstuurde de politie een mail met de 'Handle with Care'-signalen naar de betrokken scholen, met enkel de naam en geboortedatum van het kind. Meer info wordt er niet gedeeld, vanwege de privacy. Enkel de directie en de zorgcoördinator ontvingen de mail. Zij bepaalden vervolgens of en hoe de relevante leerkracht betrokken werd. De leerkracht of zorgleerkracht bood dan steun via kleine, laagdrempelige gebaren.

Natuurlijk is het belangrijk dat de scholen en de leerkrachten weten hoe ze hiermee moeten omgaan. Vandaar de vorming en het draaiboek die we hadden opgesteld. Dat moest ook heel laagdrempelig zijn, want uit het project blijkt dat kinderen de eerstvolgende schooldagen na een tussenkomst vanwege intrafamiliaal geweld kampen met allerlei issues. Denk daarbij aan moeilijkheden bij huiswerk, teruggetrokken of aangepast gedrag vertonen, schoolse problemen ervaren zoals een verminderd concentratievermogen en slechtere resultaten. Dat gedrag linken leerkrachten niet altijd aan een ingrijpende gebeurtenis thuis. Daarnaast zijn er kinderen die dat niet laten merken.

Het project werd geëvalueerd. Daarvoor keek het expertisecentrum naar de gegevens die werden geregistreerd rond de dagelijkse werking, werden 180 leerkrachten bevraagd, en gebeurde er een kwalitatieve analyse in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel (VUB).

Daaruit blijkt dat vooral wanneer leerkrachten op de hoogte zijn van een moeilijke thuissituatie, een verhoogde alertheid op mogelijk aangepast gedrag bij

kinderen kon worden vastgesteld. De implementatie van 'Handle with Care' op school lijkt te leiden tot een meer sensitieve benadering van leerkrachten in de directe omgang met een kind. Uit de kwantitatieve analyse blijkt onder meer dat leerkrachten zelf aangeven dat ze alerter zijn, dat ze aan het kind laten weten dat ze er voor hen zijn, dat ze met een andere bril naar het kind kijken en eigen negatieve overtuigingen over het gedrag van het kind bijstellen. Ze praten ook na bij een uitbarsting van het kind, zetten in op stressbestrijders en stimuleren positief gedrag.

Uit de cijfers bleek bovendien ook dat het CLB in 40 procent van de 248 gevallen met een 'Handle with Care'-signaal al betrokken was bij het gezin. Daarnaast blijkt dat in iets meer dan 50 procent van de situaties het signaal voor de leerkracht niet geheel onverwacht was.

Achter de vele signalen gaan natuurlijk heel veel kinderen en gezinnen schuil. Voor 82 kinderen en 41 gezinnen werden twee of meer signalen verstuurd, met een maximum van vijf signalen per kind.

Op basis van de bevindingen en resultaten is het de bedoeling om het project verder te zetten. We zullen kijken hoe we dat zullen uitbreiden naar de rest van Vlaanderen. Maar om een goede vertaalslag te maken, liggen er nog een aantal kwesties op tafel die uitgezocht moeten worden, bijvoorbeeld de werklast, die voor alle betrokken diensten draaglijk moet zijn. Daarnaast zullen we ook kijken of we de aanpak niet kunnen integreren in de werking van de Family Justice Centers, die we volop aan het uitrollen zijn.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Bedankt, minister. Ik denk dat het zeer nuttig kan zijn om dat project uit te breiden, als je ziet wat de resultaten daarvan zijn. Het gaat hier opnieuw – bij de vorige vraag ook al – om de meest kwetsbaren in onze samenleving: onze kinderen, die zichzelf niet kunnen beschermen. Het is de taak van de overheid om die te beschermen.

Ik denk dat heel veel leerkrachten, als zij op de hoogte zijn, de nodige alertheid aan de dag kunnen leggen, en het gedrag van de kinderen verder kunnen plaatsen. Dat doen ze ook op heel wat andere manieren, zoals wanneer iemand overleden is in het gezin van een kind, of als iemand een ongeluk heeft meegemaakt. Op dit moment, als zulke zaken gebeuren, kunnen leerkrachten dan op een alertere manier reageren.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, bedankt voor uw antwoord. Ik denk dat dit inderdaad een goed project is, en dat dit zo snel mogelijk geïmplementeerd zou moeten worden op andere plaatsen. Ik begrijp natuurlijk uw analyse. U zegt dat men rekening moet houden met een aantal factoren, onder andere met de werklast. Maar ik denk in alle eerlijkheid dat we intussen toch heel wat instanties hebben in Vlaanderen, onder andere ook de Family Justice Centers, die u verder aan het uitrollen bent. Ik denk dat de cijfers die hier in Mechelen blijken, aanleiding moeten geven tot het snel uitbreiden hiervan op andere locaties. Vandaar een warme oproep om daarmee door te doen.

Die werklast is er inderdaad, maar ik heb andere tijden gekend dat er geen werklastmetingen waren, ook niet bij de politie en andere diensten. Tegenwoordig wordt dat allemaal op weegschalen afgewogen, maar als je die weegschaal vergelijkt met de problematiek en de cijfers, dan zou ik zeggen: doe dit zo snel mogelijk.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Ik vind het een heel interessant project, minister. Ik had na het verschijnen van die berichten daarover al een schriftelijke vraag gesteld, waar ik vorige week een antwoord op kreeg. Het is ook een interessant antwoord. Wat ik me dan afvraag, minister ... Het gaat hier om meldingen vanuit de politie. Als de politie is tussengekomen, kan een melding gedaan worden aan een school. Maar soms zijn ook andere hulpverleners dan de politie alert voor bepaalde signalen. Mijn vraag is dan: moet er altijd effectief politie tussenkomen? Want dan zijn we vaak al een fase verder. Er zijn mogelijk ook andere hulpverleners die op die manier een signaal zouden kunnen geven naar de scholen, als er bij bepaalde kinderen bepaalde problematieken zouden kunnen spelen.

Ik ga nog een stap verder. Ik heb ooit al een pleidooi gedaan om in het kader van jonge kinderen die ook mantelzorger zijn, de scholen op een bepaalde manier in te lichten. Ik begrijp dat het daar nu nog veel te vroeg voor is, maar mogelijk kunnen we in een latere fase een aantal zaken aan elkaar hangen. Collega De Vreese heeft er ook al een aantal zaken aan toegevoegd, zoals een overlijden of een ongeval. Het hoeft niet altijd te gaan over intrafamiliaal geweld. Het kan ook gewoon gaan over kinderen die onder grote druk staan omdat bepaalde problematieken zich voordoen in het gezin. Wordt er ook verder gekeken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Bij hulpverlening kan dat met het CLB besproken worden, en dat gebeurt ook zo. Maar hier gaat het toch vaak over heel dringende signalen met een serieuze impact. Alleen is de hulpverlening niet altijd zo happig om informatie te delen. Dat is dus iets dat u kunt aankaarten bij minister Crevits.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Bedankt, minister. Men zegt inderdaad ook vaak dat er beroepsgeheim is en dat men informatie niet kan delen. Ik merk wel in de discussies die we de laatste jaren gevoerd hebben, dat men er meer en meer van overtuigd is dat, als het werkelijk nodig is, men bepaalde informatie op een correcte manier kan delen binnen overheden en administraties. Je hebt daar wel degelijk een 'need to know' voor nodig, want het is belangrijk om die afweging, en vooral die privacyafweging, te maken.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Dank u wel. Ik zou zeggen: doordoen.

De voorzitter: Doordoen. Genoeg gezeverd, zeg maar. (*Gelach*)

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag – 3573 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Steven Vandepuut

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Naar aanleiding van verschillende getuigenissen over grensoverschrijdend gedrag in hogeronderwijsinstellingen, kondigde minister Weyts in maart 2022 aan dat hij een akkoord had bereikt met het hoger onderwijs voor de oprichting van een extern meldpunt grensoverschrijdend gedrag en dat dit operationeel zou zijn tegen de start van het volgende academiejaar.

Vervolgens kregen we te horen dat er geen apart extern meldpunt voor het hoger onderwijs zou komen, maar wel één meldpunt over de beleidssectoren heen. In januari 2023 kondigde minister Somers aan dat dit meldpunt zou worden georganiseerd binnen het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI). Meer nog, eind mei 2023 zei hij in het parlement dat, aangezien het VMRI werkzaam is sinds half maart, slachtoffers daar al terecht kunnen. Toen ik hem erop wees dat hierover niets was te vinden op de website, stelde hij dat er werk zou worden gemaakt van bekendmaking. Half juni volgde dan het nieuws van minister Somers en minister Demir dat er toch een afzonderlijk extern meldpunt komt, waarvoor het VMRI en het agentschap Justitie en Handhaving de krachten zouden bundelen. Dat meldpunt moest werkzaam zijn vanaf september 2023.

Minister, tijdens de commissievergadering van 18 juli 2023 antwoordde u dat een decreet als juridische basis voor de werking van dit meldpunt in opmaak was.

U zei ook dat er werd overlegd met de verschillende sectoren en met organisaties zoals Child Focus, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM), leden van de vroegere Genderkamer, Sensoa, het middenveld, zoals lotgenotengroepen seksueel geweld en de vertegenwoordigers van de studenten. U gaf ook wat toelichting over hoe het meldpunt te werk zou gaan. Het meldpunt zou bijvoorbeeld erkennings- of herstelgesprekken aanbieden, bemiddeling, therapeutische trajecten, juridisch advies, en ondersteuning en begeleiding bij sectorale procedures, omdat dit aanbod volgens u niet behoort tot het takenpakket van de reguliere hulpverlening. Het aanbod van het meldpunt zou dus naast dat van de hulpverlening binnen Zorg en Welzijn staan.

Anderzijds zijn er natuurlijk al heel wat organisaties met veel expertise in de zaken die u aanhaalde als opdrachten van het meldpunt.

Om het meldpunt operationeel te kunnen laten zijn, zouden vijftien voltijdsequivalenten (vte's) worden aangeworven. Dat betekent echter dat werknemers in dienst van het agentschap Justitie en Handhaving ook de taak van bemiddeling zullen opnemen.

Mijn vraag is ingediend op 20 september 2023, minister, maar op 25 september hebben we de persmededeling gelezen dat het meldpunt op dat moment operationeel zou worden, bij de start van het academiejaar dus. Dat was inderdaad wat was vooropgesteld, maar ik heb hier nog heel wat vragen over.

Werden de vooropgestelde vijftien vte's al aangesteld? Op welke manier wordt er thans al gewerkt, sinds de opstart vorige week, op 25 september?

Welke samenwerking is er in aanloop naar de oprichting van het meldpunt en bij de operationele werking met organisaties die omtrent de thematiek al veel expertise hebben opgebouwd, met name de centra algemeen welzijnswerk (CAW's), meldpunt 1712, het Kinderrechtencommissariaat, en zo verder?

Binnen welk deontologisch kader zal het meldpunt werken?

Als het meldpunt wordt bemand door ambtenaren verbonden aan het agentschap Justitie en Handhaving, op welke manier wordt dan de noodzakelijke onafhankelijkheid, onpartijdigheid en vertrouwelijkheid gegarandeerd naar de mensen die contact opnemen met het meldpunt?

Hoe worden de samenwerkingen met de interne meldpunten concreet ingevuld?

Ten slotte: hoe worden burgers geïnformeerd over het bestaan en de werking van het meldpunt? Ik heb natuurlijk de persmededeling gelezen, maar de vraag is: worden er ook nog andere campagnes gepland?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag opende, zoals beloofd bij het begin van het academiejaar, vorige week maandag – eindelijk, denk ik. Het meldpunt is op werkdagen zowel telefonisch als via chat bereikbaar van 9 tot 17 uur. Op maandagavond is er een telefoonpermanentie tot 20 uur. Het meldpunt is daarnaast ook bereikbaar via e-mail. Alle informatie is ook te vinden op de website grensoverschrijdendgedrag.vlaanderen.

Tijdens de zomermaanden is er dan ook hard gewerkt om de opstart effectief te realiseren. De telefooncentrale werd opgestart, de chatfunctie geïnstalleerd, de website, de werkplek, draaiboeken, verdere afspraken werden gemaakt met vele sectoren, het personeel werd geselecteerd en opgeleid. De 13,5 vacatures voor het meldpunt – wat het agentschap Justitie en Handhaving betreft – werden ook ingevuld, waardoor het meldpunt bijna met een volledige equipe is kunnen opstarten. Collega Somers heeft ook twee vte's aangeleverd.

Daarnaast is de samenwerking met het werkveld uiteraard ook erg belangrijk voor het meldpunt, aangezien we echt willen inzetten op de complementariteit met bestaande interne meldpunten, hulpverlening enzovoort. Het feit dat sommige partners op het terrein menen dat zij bepaalde expertise in huis hebben om tegemoet te komen aan de verschillende vragen rond het oprichten van een meldpunt, vind ik een beetje bizar, aangezien dit aanbod er in de praktijk duidelijk niet was. Anders waren het meldpunt en de luide roep daartoe, ook vanuit dit parlement, niet nodig geweest. Bovendien zorgt het meldpunt ervoor dat een bepaald aanbod wordt gebundeld, zodat slachtoffers niet van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Waar er een vervolgetraject of een ander complementair aanbod is, wordt er uiteraard warm daarnaar doorverwezen, bijvoorbeeld naar 1712 of een centrum algemeen welzijnswerk (CAW) wanneer er een melding is rond intrafamiliaal geweld, of naar Moderator wanneer het slachtoffer bemiddeling wenst en er al een gerechtelijke procedure loopt.

De afspraken staan nog niet in steen gebeiteld. Nu het meldpunt effectief is gestart, kunnen we de werking meer aan de praktijk toetsen. Het is de bedoeling om de lijnen met de verschillende sectoren, hulpverlening, en alle andere partners zo kort mogelijk te houden, regelmatig samen te zitten, en anoniem casussen te bespreken om de samenwerking telkens te blijven verfijnen. De laatste week en de volgende weken wordt er bijvoorbeeld opnieuw samengezeten met de partners. Om de samenwerking met al die partners en sectoren nog sneller en effectiever te laten verlopen, nemen de verschillende dossierbehandelaars van het meldpunt ook een rol op als contactpersoon voor een specifieke sector.

In deze opstartfase worden belangrijke deontologische waarborgen gevat in de werkingsprincipes van het meldpunt. Zo voeren het meldpunt en zijn personeelsleden de opdrachten onafhankelijk en zorgvuldig uit, en is elk gesprek vertrouwelijk zolang het slachtoffer dat wenst. De medewerkers van het meldpunt zijn gebonden door het beroepsgeheim. Het meldpunt vertrekt vanuit de noden van de melder. Het aanbod verloopt vraaggestuurd, en op maat en tempo van de melder.

De opstart van het meldpunt is bewust nog niet met luide trom gebeurd. Wel werden uiteraard verschillende sectoren op de hoogte gebracht. De reden daarvoor is dat de opstart vlot kan verlopen. In de eerste week kregen we al 22 meldingen binnen, waarvan er dertien van binnen de Vlaamse sectoren kwamen.

Op dit moment is er dus nog geen brede publiekscampagne voorzien, omdat ik het meldpunt even de kans wil geven om de interne werking verder uit te

bouwen, en te specialiseren in de wisselwerking met andere hulpverleningsactoren. Uiteraard gaan we binnen enkele maanden zeer gericht, per sector, op grootschalige manier sensibiliseren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Dank u wel, minister, voor uw toelichting en uw antwoord. Ik vernam ook in de pers dat het meldpunt sinds vorige week operationeel is. Wat voor mij het belangrijkste is, is dat als slachtoffers hun weg vinden naar dat meldpunt, ze er natuurlijk ook op een goede manier verder worden geholpen en begeleid. Anders help je slachtoffers niet, integendeel. Dan doen ze een melding, en gebeurt er nadien niks mee.

Ik heb natuurlijk nog enkele bijkomende vragen. Minister, u zegt dat jullie een warme doorverwijzing doen naar de hulpverlening en dergelijke meer. Maar eerder zei u zelf ook dat het meldpunt erkennings- en herstelgesprekken, bemiddeling, en therapeutische trajecten zou aanbieden. Hoe wordt dan dat onderscheid gemaakt tussen wat het meldpunt zelf doet in de backoffice, en wat de rest van de hulpverlening – dus andere hulpverleningsorganisaties die dat al veelvuldig doen – aanbiedt?

Hoever staan we intussen met de decretale basis? U hebt gezegd dat daaraan wordt gewerkt. Ondertussen is het meldpunt operationeel, maar natuurlijk is het ook van belang dat die basis er komt.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Bedankt minister.

Ik heb een korte vraag. Van die vijftien voltijdsequivalenten, worden er twee rechtstreeks voorzien bij het Vlaams Mensenrechteninstituut. De andere dertien worden voorzien bij het agentschap Justitie en Handhaving. In de eerste week hadden we 22 meldingen, dat waren er dertien binnen de Vlaamse sector. Die dertien meldingen, als een melder daarmee akkoord gaat, worden dan doorgegeven aan het agentschap Justitie en Handhaving. Mijn enige vraag is om die cijfers goed in de gaten te houden, zodat er geen bottleneck komt bij die twee voltijdsequivalenten bij het VMRI. Of denkt u dat dat volstaat om hun taak te volbrengen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik wil gewoon meegeven dat we die meldingen zullen doorverwijzen als we dat moeten doen. Als we zelf een aanbod hebben, gaan we dat uiteraard ook aanbieden. Denk maar bijvoorbeeld aan intrafamiliaal geweld, wat niet onder de bevoegdheid van het meldpunt valt, maar dan wordt doorverwezen.

De decretale basis is afgewerkt, en wordt nu ook besproken tussen de verschillende kabinetten.

Het gaat om vijftien mensen in totaal voor het meldpunt, waarbij de mensen van het VMRI ook in het meldpunt worden ingezet. Verder is er een verdere opvolging door het Mensenrechteninstituut met betrekking tot hun taken. Die was er ook sowieso al.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, ik wil u toch wel echt graag vragen om de volgende periode op een goede manier op te volgen hoe het meldpunt werkt, en hoe slachtoffers daar worden geholpen. Ik wil u vragen om op te volgen hoe de samenwerking verloopt met onder meer 1712, maar ook met andere hulplijnen,

en met de organisaties die hulpverlening aanbieden. Ik wil ook vragen dat u opvolgt hoe het meldpunt zich verhoudt tot de interne meldpunten. Dat moet allemaal in functie van de doelstelling dat een slachtoffer zijn weg vindt, en op een goede manier wordt geholpen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de piek in het aantal oproepen bij de hulplijn 1712 en de samenwerking van de hulplijn met de Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik en geweld uit het verleden – 10 (2023-2024)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, collega's, minister, ik heb nog een vraag om uitleg, maar het is wel de laatste voor vandaag in deze commissie. Ik heb ze ingediend naar aanleiding van de berichtgeving rond het onderzoek naar kindermisbruik door een bekende radiomaker en de VRT CANVAS-reeks 'Godvergeten' over seksueel misbruik binnen de katholieke kerk. Naar aanleiding van deze reportages en berichtgevingen steeg het aantal oproepen bij 1712 met een derde tegenover dezelfde periode vorig jaar. De oproepen komen vaak van volwassenen die zich zorgen maken over een kind of van mensen die vroeger als kind geweld hebben meegemaakt en nu, door de media-aandacht, gesterkt zijn om hun verhaal te doen.

Voor deze laatste groep van slachtoffers kan zeker ook de Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik en geweld uit het verleden een aanbod bieden. Het komt er dan natuurlijk wel op aan om te voorzien in een goede werking en voldoende capaciteit bij deze commissie.

In navolging van de toevloed aan meldingen naar aanleiding van een bekendmakingscampagne in het najaar van 2022 werd reeds ingezet op extra capaciteit. Van de elf vrijwillige commissieleden die voor de zomer actief waren, hadden drie aangegeven geen nieuwe dossiers meer op te starten. Twee halftijdse betaalde werknemers van het agentschap Justitie en Handhaving ondersteunen de commissie. In antwoord op een eerdere schriftelijke vraag van mei zei u, minister, dat er ook gesprekken liepen met een aantal kandidaat-commissieleden om als vrijwilligers de commissie te versterken. U zei echter ook dat u vindt dat er nood is aan professionalisering van de werking. Zo werd een expert geweld en misbruik aangeworven, alsook een coördinator en een dossierbehandelaar. Deze drie mensen zouden in het najaar van start gaan.

Minister, hoe verloopt de samenwerking tussen 1712 en de Commissie Erkenning en Bemiddeling? Hoe en op welke basis worden mensen die 1712 contacteren over misbruik dat plaatsvond in het verleden, doorverwezen naar de commissie?

Welke invloed hebben de actualiteit en de docureeks op VRT CANVAS op het aantal aanmeldingen en het aantal geopende dossiers bij de Commissie Erkenning en Bemiddeling? Hoeveel daarvan kwamen rechtstreeks toe bij de commissie, hoeveel daarvan werden doorverwezen door 1712 en hoeveel door een andere hulplijn?

Hoe kunnen deze bijkomende aanmeldingen en dossiers een vlotte en snelle behandeling krijgen met de capaciteit waarmee de commissie thans werkt? Zijn er op dit vlak op korte termijn extra inspanningen nodig? Zo ja, welke?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Vandaag zien we opnieuw hoe belangrijk het is om slachtoffers erkenning te kunnen geven en in gesprek te kunnen gaan. Dat biedt de erkennings- en bemiddelingscommissie historisch misbruik aan.

Sinds de start van de docureeks 'Godvergeten' merken we zeker een sterke stijging op. De commissie krijgt normaal gezien gemiddeld een tot twee aanmeldingen per week. Sinds het begin van de uitzendingen zijn deze cijfers gestegen tot zeven per week. Het merendeel van de aanmelders komt eerst bij 1712 terecht en wordt vervolgens doorverwezen naar de commissie. Op dit moment zien we nog maar een beperkte instroom van andere hulplijnen. Enkel via het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag, dat vorige week opstartte, kwamen ook al enkele aanmeldingen binnen.

De commissie en de hulplijn 1712 werken natuurlijk al langer samen. Maar naar aanleiding van de uitzendingen van 'Godvergeten' heeft er de afgelopen weken intensiever overleg plaatsgevonden. Hierin is de werking van de commissie toegelicht en zijn de voorwaarden om een beroep op haar te doen nog eens verduidelijkt. Ook zijn de operatoren van 1712 bijkomend gebriefd. Ongeveer 80 procent van de huidige aanmeldingen bij de commissie is afkomstig van mensen die eerst contact hadden met 1712.

Dat er meer aanmeldingen gebeuren, betekent echter niet dat die allemaal ontvankelijk zijn. Misbruik in de kerk is een federale materie. Waar het gaat over misbruik in Vlaamse instellingen, bijvoorbeeld in katholieke internaten, heeft de commissie historisch misbruik natuurlijk wel een rol te spelen. Door die Vlaamse bevoegdheid heb ik vorige week vrijdag een bezoek gebracht aan de pauselijke nuntius in Brussel, om het standpunt nog eens duidelijk te maken en om te zeggen dat we verwachten dat het Vaticaan en de paus handelen. We hebben expliciet aan de nuntius gezegd dat we iets verwachten.

Het stijgend aantal meldingen vergroot de noodzaak om de werking van de commissie zo snel mogelijk verder uit te bouwen, te operationaliseren en professioneel te ondersteunen. Ik heb daar ook de nodige middelen voor vrijgemaakt. Ik heb gezorgd voor een coördinator van de commissie met een vast contract. Zij is gisteren begonnen, veel succes gewenst. Daarnaast heb ik twee bijkomende professionele medewerkers aangesteld, waarvan één al begin september is gestart. Daarnaast hebben er selectierondes plaatsgevonden om nieuwe commissieleden aan te werven. Vijf vrijwilligers zijn recent kunnen beginnen en er lopen nog gesprekken met een aantal andere vrijwilligers. Intussen blijven we verder zoeken. Idealiter mikken we op een verdubbeling van het aantal commissieleden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, ik heb er in het verleden al meermaals op gewezen dat, als er een oproep naar slachtoffers gebeurt of wanneer slachtoffers de weg wordt gewezen, ze ook effectief moeten worden geholpen. Zo is er vorig jaar een campagne opgestart, na het onderbrengen van de Commissie Erkenning en Bemiddeling bij het agentschap Justitie en Handhaving. Er is een oproep geweest, waarna er honderden aanmeldingen – u hebt cijfers genoemd – kwamen, en de campagne is stopgezet omdat de commissie de toevloed niet aankon. Vandaar dat het ook belangrijk is om in te zetten op goede begeleiding en hulp voor de slachtoffers wanneer ze zich melden.

Minister, is het zo dat de aanmeldingen die er vorig jaar kwamen, waarop de campagne is stopgezet, intussen zijn afgehandeld? Verder pleit ik ervoor – maar u hebt al gezegd dat u hierop zult inzetten – om te zorgen dat de slachtoffers die nu via aanmeldingen komen, onder meer naar aanleiding van de docureeks, op een goede manier kunnen worden geholpen. Anders worden ze een tweede keer het slachtoffer.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Ik zal zeer kort zijn. Ik denk dat we allemaal enorm geschokt zijn door opnieuw die getuigenissen te horen in de documentaire 'Godvergeten'. Ik kan me dan enkel en alleen maar aansluiten bij de bezorgdheid dat er een stijging van het aantal meldingen is en dat de commissie, hoe goed de vrijwilligers hun werk ook willen doen, niet alles op haar eentje aankan.

Minister, ik steun dus voluit de uitbreiding van die commissie. Het is goed dat er iemand bij komt om alles te coördineren en in goede banen te leiden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Ik had nog een vraag gesteld, maar misschien is ze te gedetailleerd. Ik vroeg naar cijfers over de stand van zaken met betrekking tot de campagne en de aanmeldingen vorig jaar. Ik zal dat op een andere manier opnemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de geplande verstrenging van het Vlaamse jeugddelinquentierecht – 29 (2023-2024)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister, bij uw aantreden in 2019 beloofde u in uw beleidsnota expliciet bijkomende initiatieven voor de strengere aanpak van minderjarige delictplegers in uitvoering van het decreet Jeugddelinquentierecht, met onder meer de invoering van de enkelband, dit in samenspraak met de Vlaamse minister van Welzijn.

Na vier jaar waarbij zinloze geweldplegingen van criminele jongerengroepen en de bijna straffeloosheid van minderjarigen om die op steeds jongere leeftijd in te schakelen voor hun criminele activiteiten, leek er eindelijk licht aan het einde van deze donkere jeugdcriminaliteitstunnel. Eindelijk leken u en de Vlaamse minister van Welzijn oor te hebben voor het Vlaams Belangpleidooi voor een strengere aanpak van zware jeugdcriminelen, en bereid te zijn om via een aanpassing van het Vlaamse Jeugddelinquentiedecreet ook daadwerkelijk tot dergelijke beloofde strengere aanpak te komen.

Dit was schijnbaar echter buiten zowel de Vlaamse Raad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) als de Vlaamse Jeugdraad gerekend. Beide raden formuleerden hierover immers een negatief advies.

Terwijl u in de pers reeds duidelijk stelde niet te zwaar te tillen aan deze adviezen en achter haar geplande verstrenging te blijven staan, klinkt er bij de Vlaamse minister van Welzijn een heel ander geluid. Mevrouw Crevits wil de geplande verstrenging van het Vlaamse jeugddelinquentierecht immers on hold zetten om eerst deze adviezen samen met u "tegen het licht houden".

Minister, vond er intussen reeds overleg plaats tussen u en de Vlaamse minister van Welzijn over deze adviezen? Wat waren de door de Vlaamse minister van Welzijn geformuleerde bezwaren om de geplande verstrenging van het Vlaamse jeugddelinquentierecht alsnog plots in vraag te stellen? Wat is uw standpunt over deze door uw collega-minister geuite opmerkingen?

Is er intussen reeds opnieuw eensgezindheid tussen u beiden en zult u de geplande verstrenging van ons Vlaams jeugddelinquentierecht alsnog deze legislatuur realiseren? Op welke punten zal de actie van de Vlaamse minister van Welzijn inhoudelijk tot een afzwakking van de geplande bijsturing leiden?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik heb inderdaad een aantal verstrengingen doorgevoerd, zoals het mogelijk maken om reeds vanaf 12 jaar jongeren langdurig op te sluiten voor zware misdrijven, met uitbreiding naar alle vormen van verkrachting, met uitbreiding van de uithandengeving, het gesloten maken van alle instellingen, met daarvoor ook extra veiligheidsmaatregelen, de uitbreiding van de capaciteit in de instellingen, de opstart van verschillende ketenaanpakken, enzovoort. Ook daar was het advies van de Vlaamse Raad WVG niet zo positief. Nu, bij de nieuwe reeks verstrengingen, zet hun advies zich op hetzelfde elan voort.

Dat de Raad WVG zich hiertegen kant, verwondert mij dus niet. Zij zien jeugddelinquenten blijkbaar nog altijd als kapoenen die iets mispeuterd hebben en vinden de welzijnsbenadering de enige die telt en werkt. Ik weet niet op welke planeet ze leven, maar ik denk dat de realiteit anders is. We zien jeugdbendes die met elkaar afrekenen, drugsgeweld, drillrappers, messengeweld, politieb bedreigingen en helaas ook af en toe een moord. We spreken hier niet over doetjes of kapoenen, maar over doorwinterde criminelen – jong of niet – die door justitie moeten worden aangepakt.

Is er dan geen preventie nodig? Jawel, maar dat komt eerst. Als preventie niet meer helpt en de minderjarige gaat toch criminele feiten plegen en een criminele carrière opzetten, dan kan het niet anders dan dat justitie tussenkomt.

U kunt vaststellen dat ik me stoort aan de adviezen van WVG. Wat me ook stoort in al die adviezen, is dat er nooit met een woord gerept wordt over slachtoffers. Hoe zien die dat? Waar zijn hun rechten? Is hun welzijn niet belangrijk dan? Daar wordt niet naar gekeken. Er wordt enkel gekeken naar de kleine kapoenen die iets heeft mispeuterd. Neen, het zijn criminelen en het wordt hoog tijd dat we doorgaan met die versterkingen. Ik ben dat sowieso van plan. Ik ga geen rekening houden met dat advies. Hun argumenten houden weinig steek, anders zou ik dat wel doen.

We hebben ze tegen het licht gehouden. Ik ben dat nu, samen met mijn collega van Welzijn, volop aan het voorbereiden. Er is dus geen verschil in mening tussen mijn collega en mij en we gaan door met wat we gestart zijn. Een van de volgende weken wordt het decreet dus voor tweede lezing geagendeerd.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Wij steunen u volop bij die voorgestelde verstrengingen. Bij sommigen is preventie helaas niet voldoende, en dan is het belangrijk dat justitie streng optreedt.

Ik mag er dus van uitgaan dat alles tegen het licht werd gehouden met uw collega Crevits en dat de plannen ook werkelijk zullen worden uitgevoerd. Dat er al langer iets schort aan de communicatie in de Vlaamse Regering, is helaas al meermaals pijnlijk duidelijk geworden, ook binnen deze thematiek.

Minister, ik kan enkel maar afsluiten met te zeggen dat wij u volop steunen bij die voorgestelde verstrengingen. U vindt in ons een bondgenoot.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.